

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРИЙНЯТТЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ

Галузь знань	28 Публічне управління та адміністрування
Шифр та назва спеціальності	281 Публічне управління та адміністрування
Назва освітньо-професійної програми	Публічне управління інноваційними та інформаційними екосистемами
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Факультет	Бізнесу та соціальних комунікацій
Кафедра	Державного регулювання та публічного управління в ІТ-секторі
Статус навчальної дисципліни	ОК-6 ОПП «Публічне управління інноваційними та інформаційними екосистемами»
Форма навчання	Денна

Викладачі

Хаджирадєва Світлана Костянтинівна
sententia.hsk@gmail.com

Професор кафедри державного регулювання та публічного управління в ІТ-сфері, доктор наук з державного управління, професор

Загальна інформація про дисципліну

Анотація до дисципліни	<p>Дисципліна «Прийняття та реалізація управлінських рішень» має міждисциплінарний характер. Вона інтегрує, відповідно до свого предмету, знання з таких освітніх і наукових галузей: філософія, публічне управління, менеджмент, економіка, психології, соціології, соціальна психологія. Навчання спрямовано на:</p> <ol style="list-style-type: none">1) формування у здобувачів вищої освіти системного уявлення про феномен «прийняття та реалізація управлінських рішень», зокрема знання методології та технологій прийняття та реалізації рішень, а також чинників, що впливають на цей процес;2) розвиток умінь приймати управлінські рішення в індетермінованих умовах ґрунтуючись і ураховуючи психологічні
------------------------	---

	<p>детермінанти прийняття індивідуальних і групових рішень; а також застосовувати сучасні технології обґрунтування управлінських рішень (використовувати прийоми і техніки пошуку альтернативних рішень проблем; приймати рішення в умовах невизначеності; проводити експертні оцінки управлінських рішень; застосовувати метод моделювання ігрових ситуацій для обґрунтування рішень тощо);</p> <p>3) підвищення рівня комунікативної компетентності у сфері публічного управління та адміністрування, зокрема в контексті обговорення проблемних питань з прийняття управлінських рішень з колегами, громадянами та іншими стейкхолдерами;</p> <p>4) мотивування на активну участь у процесі прийняття індивідуальних/групових рішень, відповідальність за якість прийнятих рішення та успішність їх реалізації.</p>
Мета дисципліни	– формування системних знань та розвиток умінь щодо прийняття та реалізації управлінських рішень у сфері публічного управління та адміністрування.
Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна	<p>ЗК6. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК7. Здатність планувати та управляти часом.</p> <p>ЗК8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з 7 різних джерел.</p> <p>ЗК13. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).</p> <p>СК6. Здатність здійснювати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій.</p> <p>СК8. Здатність готувати проекти управлінських рішень та їх впроваджувати.</p>
Результати навчання	<p>ПРН-8. Розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень.</p> <p>ПРН-11. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.</p> <p>ПРН-14. Уміти коригувати професійну діяльність у випадку зміни вихідних умов.</p> <p>ПРН-16. Використовувати дані статистичної звітності, обліку та спеціальних досліджень у професійній діяльності.</p>
Обсяг дисципліни	Загальний обсяг дисципліни: 7 кредитів ЄКТС 210 годин). Для денної форми навчання: лекції – 36 год., практичні заняття – 38 год., самостійна робота – 136 год.
Форма підсумкового контролю	Екзамен
Терміни викладання дисципліни	Дисципліна викладається у 1-му семестрі (1–18 тижні)

Програма дисципліни

Тема 1.	<p><i>Рішення в системі управління</i></p> <p>Нормативна і дескриптивна теорії прийняття рішень. Закони і закономірності, які впливають на прийняття рішення: загальні закони управління людиною, закони інерційності інтелектуальних біологічних систем, закони зв'язку із зовнішнім середовищем, соціально-психологічні закони.</p> <p>Класики менеджменту про прийняття управлінських рішень. Основні особливості класичних теорій, моделей прийняття рішень: класична модель «економічної людини», концепція обмеженої раціональності Г. Саймона; модель «сміттевої корзини» Джеймса Марча; синоптичний підхід і стратегія локальних збільшень Чарльза Ліндблума; процеси прийняття управлінських рішень і різні варіанти участі в них підлеглих Віктора Врума; процеси прийняття рішень та організаційної поведінки Мішеля Круазье (конфліктноігрова концепція організації).</p>
Тема 2.	<p><i>Сутність і зміст феномену «прийняття управлінських рішень»</i></p> <p>Сутність базових понять феномену «управлінське рішення»: прийняття рішень; рішення; альтернативи; критерії; раціональні рішення; інтуїтивні рішення, рішення, засновані на судженнях.</p> <p>Завдання прийняття управлінських рішень – визначається у вигляді сукупності елементів: ситуація, проблема, план, цілі, учасники, варіанти, пріоритети, правила, етапи, ресурси, обмеження.</p> <p>Методи прийняття управлінських рішень: методи пошуку альтернатив вирішення проблем; методи процесу прийняття рішення; методи організації виконання прийнятих рішень.</p> <p>Форми розробки та реалізації управлінських рішень. Фактори, що впливають на процес прийняття рішень: особистісні (суб'єктивні) і ситуаційні (об'єктивні).</p> <p>Етапи прийняття управлінських рішення: підготовка рішення (усвідомлення стану або ситуації; формування бажання змінити (або зберегти) існуючий стан системи; визначення всіх можливих способів або шляхів досягнення мети, переходу в бажаний стан); акт прийняття рішення (вибір з безлічі можливих рішень найкращого в сенсі ефективності досягнення мети з дотриманням при цьому деяких правил вибору); реалізація прийнятого рішення.</p> <p>Аспекти розгляду інформації в процесі прийняття управлінських рішень: синтаксичний (оперує з знеособленою інформацією, не виражає смислового ставлення до об'єкта); семантичний (вимірювання смислового змісту, визначення кількості сенсу); прагматичний (визначення корисності (цінності) для досягнення користувачем поставленої мети). Критерії (властивості), яким повинна відповідати інформація: повнота (достатність); своєчасність і регулярність; надійність (вірогідність); стійкість інформації; об'єктивність; значимість для підвищення ефективності робіт); витрати за фактом отримання інформації.</p> <p>Концепти визначення якості (фінансово-економічний, науково-технічний, соціальний, соціально-політичний, екологічний) і ефективності (цільовий і витратний) управлінського рішення.</p>
Тема 3.	<p><i>Психологічні засади прийняття управлінських рішень</i></p> <p>Психологічна характеристика процесів прийняття рішень. Феномени індивідуальних та групових рішень. Процеси прийняття індивідуальних рішень супроводжуються низкою явищ (ефектів), які можна розділити на три групи: ефекти оцінки ймовірностей випадкових подій, ефекти оцінки та вибору альтернатив, оціночні ефекти після прийняття рішення. Процеси колективного вибору і</p>

	<p>психологічні явища: ефект поляризації, феномен «груп-мислення», ефект соціальної фасилітації і т.п.</p> <p>Соціально-психологічна стратифікація в контексті прийняття управлінських рішень. Психологічні закономірності, що впливають на особу, яка приймає управлінські рішення (ОПР). Моделі, що описують і пояснюють поведінку людей в реальних ситуаціях вибору: механізми міжособистісної взаємодії та сумісності, концепція обмеженої раціональності, теорія перспектив, теорія каяття і стратегії багатокритеріального вибору.</p>
Тема 4.	<p><i>Прийоми і техніки пошуку альтернативних рішень проблем</i></p> <p>Основна ідея Г.С. Альтшуллера з теорії розв'язання винахідницьких завдань. Прийоми і техніки пошуку альтернативних рішень проблем – логічні прийоми пошуку альтернативних рішень проблем і творчі техніки. Логічні прийоми пошуку альтернатив: картографування думок; дерево актуальності; мультікарточна техніка; АВС-аналіз; причинно-наслідкова діаграма; техніка сценаріїв. Творчі техніки: мозковий штурм; деструктивно-конструктивний мозковий штурм; метод 635; brainwriting-pool; принцип переформулювання проблеми; бісоціація; синектика (техніка аналогій); «розумові капелюхи» і «розумові стільці»; запитальник Осборна; випадковий вхід, аналіз слів-подразників; концептуальні полиці; морфологічний ящик.</p> <p>Моделювання ігрових ситуацій для обґрунтування рішень. Основні положення теорії ігор. Програти і проаналізувати основні результати найбільш відомих моделей ігор: Доларовий аукціон; «Дилема ув'язненого»; «Боротьба чоловіків і жінок». Визначити основні форми гри двох гравців.</p>
Тема 5.	<p><i>Прийняття рішень в умовах невизначеності</i></p> <p>Прийняття рішень в умовах визначеності та невизначеності. Знаходження рішень в умовах визначеності при множинності цілей. Прийняття рішень в умовах визначеності: метод Сааті, множини Парето, метод рівноцінних обмінів. Математичні методи прийняття рішень: лінійне програмування; задачі теорії масового обслуговування (теорії черг); сітьове планування.</p> <p>Класифікація методів підтримки прийняття рішень в умовах невизначеності. Критерії і методи вибору рішень в умовах невизначеності. Загальна схема прийняття рішень в умовах невизначеності. Стратегії прийняття рішень в умовах невизначеності: правила Вальда максимакс-правило; правило Гурвича; правило Севіджа-Нігай; правило Лапласа; правило Крелль.</p>

Список рекомендованих джерел

1. Воронов О.І. Методика діагностування соціально-психологічних впливів на прийняття державно-управлінських рішень в індетермінованих умовах : [навч.-метод. посіб.] К. : НАДУ, 2017. 254 с.
2. Гречко Т.К., Чернова Л.С. Системний аналіз і прийняття управлінських рішень : Навч.-метод. посіб. Миколаїв : видавець Торубара В.В., 2015. 244 с.
3. Катренко А.В., Пасічник В.В. Прийняття рішень: теорія та практика : [підручник] / За наук. ред. В.В.Пасічника. Львів : Новий Світ. 2013. 447 с.
4. Управління змінами в публічній сфері : навч.-метод. посіб. / [Авт. кол.: С.К. Хаджирадева, С.А. Романюк та ін.]. К. : НАДУ, 2018. 192 с.
5. Хаджирадева С.К. Прийняття управлінських рішень : [навч. посібн.; електронна версія]. К. : НАДУ, 2020. 280 с.

Інформація про консультації

Щопонеділка у вересні-грудні 2023 року з 11⁰⁰ до 14⁰⁰ год., ауд. 107/а – проф. С. К. Хаджирадєва

Загальна схема оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою		Нарахування балів	Бали нараховуються таким чином:
		для іспиту	для заліку		
90-100	A	Відмінно	зараховано	Нарахування балів	<p><i>Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за 100-бальною шкалою і становить: за поточну успішність (участь у практичних заняттях, виконання практичних завдань та контрольних робіт) – до 60 балів, за результати екзамену – до 40 балів.</i></p> <p>При оформленні документів за екзаменаційну сесію використовується таблиця відповідності оцінювання знань здобувачів вищої освіти за різними системами</p>
82-89	B	Добре			
74-81	C				
64-73	D				
60-63	E	Задовільно			
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання		
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни		

Політика опанування дисципліни

Відвідування: Здобувачі вищої освіти самостійно планують відвідування лекційних занять, що проводяться в межах дисципліни. Присутність на практичних заняттях та контрольних заходах (екзамен/залік) є обов'язковою. Важливим є своєчасне виконання індивідуальних завдань в межах самостійної роботи, передбачених програмою дисципліни.

Дотримання принципів академічної доброчесності: Підготовка усіх завдань, письмових робіт і т. ін., що виконуються в межах дисципліни, здійснюється здобувачем вищої освіти самостійно, на засадах академічної доброчесності. Викладач має право для перевірки робіт застосовувати програму **Unicheck**.

Умови зарахування пропущених занять: Відпрацювання академічної заборгованості з дисципліни можливо до дня екзаменаційної консультації (відповідно до розкладу консультацій викладача).

Інші умови: Навчально-методичні матеріали дисципліни розміщені на платформі Moodle.